

Sosyal Bilgiler Dersinde Uygulanan Yaratıcı Drama Etkinliklerine Yönelik Öğrenci Görüşleri*

Zeynep Koç**, Yılmaz Geçit***

Makale Geliş Tarihi: 21/04/2020

Makale Kabul Tarihi: 12/10/2020

DOI:10.35675/befdergi.720684

Öz

Bu araştırmanın amacı, ortaokul 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde 'Kültür ve Miras' öğrenme alanının öğretiminde kullanılan yaratıcı drama yöntemine göre hazırlanan etkinliklerin öğrenci görüşlerine yansımaları tespit etmektir. Çalışmanın örneklemini ortaokul 5. sınıf seviyesindeki 33 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak görüşme formları kullanılmıştır. Yapılan görüşmelerin ardından elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak araştırma sonuçlarına yansıtılmıştır. Yaratıcı drama etkinliklerinin, sosyal bilgiler dersi 5. sınıf "Kültür ve Miras" öğrenme alanı konularında etkili olduğu görülmüştür. Bununla birlikte öğrenci görüşlerinde yaratıcı drama yönteminin derse olan ilgiyi, heyecanı, katılımı ve öğrenciler arasındaki etkileşimi artırdığı belirlenmiştir. Elde edilen bulgular ışığında bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci görüşü, sosyal bilgiler, yaratıcı drama

Students' Views on Creative Drama Activities Applied in Social Studies Lesson

Abstract

The purpose of this research is to determine the effect of the activities prepared according to the creative drama method used in the teaching of the 'Culture and Heritage' learning area in the 5th grade social studies lesson on students' views. The sample of the study consists of 33 students at the 5th grade of secondary school. In this study, a case study from qualitative research designs was used. Interview forms were used as data collection tools in the study. The data obtained after the interviews were reflected in the research results using content analysis. It was observed that creative drama activities were effective on the 5th grade "Culture and Heritage" learning area of social studies lesson. It was determined in the student views that

* Bu çalışma Prof. Dr. Yılmaz GEÇİT danışmanlığında Zeynep KOÇ tarafından yapılan yüksek lisans tezinin bir bölümüdür.

** Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, Rize, Türkiye, zeynep.memisoglu.61@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0908-0310

*** Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, Rize, Türkiye, yilmaz.gecit@erdogan.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7853-653X

the creative drama method increased the interest, excitement, participation and interaction between the students. Some suggestions have been made in the light of the findings.

Keywords: *Creative drama, social studies, student opinions*

Giriş

Türk Milli Eğitimi'nin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda sosyal bilgiler dersi öğretim programında öğrencilerden belli amaçlar edinilmesi beklenilmektedir. Bu çerçevede öğrencinin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak vatanını ve milletini seven, Atatürk İlke ve İnkılaplarını yaşatmaya istekli, hukuk kurallarını bilen, tarihini, doğal çevresini tanıyan, bilim ve teknolojiyi bilinçli kullanabilen, her öğrencinin özgür birer birey olarak fiziksel ve duygusal özelliklerinin farkına varılmasını amaçlamıştır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2018). Sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan amaçların bu denli kapsamlı olması, sosyal bilgiler öğretmeninin ve dersi alan öğrencilerin sürekli dinamik olmasını gerektirmektedir. Türk eğitim tarihi incelendiğinde geçmişten günümüze eğitimde sürekli bir değişimin olduğu görülmektedir (Kırpık, Ünal, Işık, Demirtaş, Tokdemir, Akyol & Birbudak 2014). Bu değişimin ritmine uygun birçok yöntem ve teknikler ortaya çıkmıştır. Yöntem ve teknikler öğretmen merkezli yapılarından sıyrılarak öğrenci merkezli hale gelmiştir (Öztürk, 2007:47). Bunun sonucunda sosyal bilgiler dersini sunan öğretmenlerin ve dersi alan öğrencilerin sürece aktif olarak katılımlarına olanak sağlanmıştır.

Sosyal bilgiler ders içeriklerine uygun ve öğrencinin dinamik yapısından ödün vermeden nasıl bir yol izlenebilir? Bu soru kazanımların her yönünün öğrenciye aktarılabilmesi açısından yaratıcı drama yönteminin çok boyutlu oluşundan faydalanılabileceğini ortaya çıkarmıştır. Bir süreç olarak ele alınan yaratıcı drama, içerisinde birçok oyunu barındırmaktadır (Adıgüzel, 2013; Pinciotti, 1993; San, 1996). Drama faaliyetinin bazı bileşenleri olmazsa olmaz olarak kabul edilmektedir. Öncelikle bir grubun varlığından söz etmemiz gerekmektedir. Bu gruba liderlik yapabilecek alanında deneyimli öğretmen yer almalıdır. Grubun etkinlik yapabileceği ve katılımcıların rahatça kendini ifade edebilecekleri mekanın olması gerekmektedir. Mekanda sunabilecekleri hareketlerin tasarısı olan konuya da ihtiyaç duyulmaktadır (Dirim, 2005; Karabağ, 2009; Oğuz, 2019: 11; Way, 1967). Yaratıcı dramanın bir diğer önemli noktası da aşamalar halinde gerçekleşmesidir. Birçok kaynakta farklı aşamalar yer almaktadır (Demirel, 2002; Slade, 1969; Wee, 2009; Yeğen, 2003). Genel olarak dramanın aşamaları; ısınma, canlandırma ve değerlendirme olarak belirtilmiştir (Adıgüzel, 2013: 100). Drama etkinlikleri tasarlanırken bu aşamalara sadık olunması gerekmektedir.

Yaratıcı drama uygulamaları sırasında canlandırmaya geçmeden önceki aşama ısınma aşamasıdır. Bu aşamadaki öğrencilerin birbirlerine ısınması, oyuna katılma isteklerinin artması ve kendilerini rahat hissetmeleri gibi durumlar sağlanmaktadır (Okvuran, 2001). Isınma aşamasından sonra canlandırma aşamasına geçilmektedir.

Canlandırma, öğrencinin zihninde hayal ettiklerinden yola çıkarak ürettiği eylemleri oyunla ortaya koyabilmesidir (Wee, 2009). Yaratıcı dramanın son aşaması değerlendirme aşamasıdır. Bu aşamada öğrencilerin bir çember şeklini alarak süreç boyunca ne hissettiklerine dair düşünceleri alınmaktadır (Slade, 1995: 207-208). Ayrıca değerlendirme aşaması öğrencilerin yaşantılarını tekrar gözden geçirmelerine ve iletişim kabiliyetlerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (Önder, 2010).

Yaratıcı drama ile ilgili yapılan literatür taramasında fazlaca tekniğe rastlanılmıştır. Akar Vural, 2010: 363; Kavcar, 1985: 32-41; Öztürk, 2007; Somers, 2012). Bunlar rol oynama, dramatizasyon, geriye dönüş, pandomim, yarım kalmış materyal, toplu resim, rol kartları, bilinç koridoru gibi daha birçok teknikten söz edilebilir. (Adıgüzel, 2013; Arslan, 2019; Neelannds & Good, 2006). Bu tekniklerin başında gelen doğaçlama hemen hemen her drama etkinliğinde yer almaktadır (Akbaş, 2011; Günaydın, 2008; Tuncel, 2009; Ütkür, 2012). Yaratıcı dramanın atardamarı haline gelen doğaçlama, öğrencinin kendine has düşünce ve davranışlarını anlık olarak sergilediği bir tekniktir. Yaratıcı dramanın seyrini değiştiren de doğaçlamayı yapan öğrencinin jest ve mimikleridir (Adıgüzel, 2013: 321).

Yaratıcı dramanın özellikleri ele alındığında öğrencilerin öğrenmede aktif olarak rol oynayacağına olan inanç artmıştır. Ayrıca öğretmenlerin yaratıcı drama etkinliklerinin gerçekleştirilmesinde yol gösterici olması, yaratıcı drama yönteminin öğretmen-öğrenci ilişkisine/ilişkilerine katkı sağlayabileceği düşüncesini ortaya çıkarmıştır (Kurt, 2018; Nalçacı, 2019). 2018 sosyal bilgiler programında yer alan “Kültür ve Miras” öğrenme alanındaki soyut ve somut kavramların birlikte yer alması bu öğrenme alanının öğrenciler tarafında sınırlarının belirlenmesini zorlaştırmıştır (Selanik Ay & Kurtdede Fidan, 2013). Bu denli geniş bir alana yayılan “Kültür ve Miras” öğrenme alanının içeriğini anlamada yaratıcı dramanın öğrencilere bilişsel, duyuşsal ve fiziksel boyutlarda katkı sağlayabileceği görülmüştür (Bertiz, 2005; Dadük, 2018; Eğerci 2018; Gültekin, 2014). Tüm bu ifadeler ele alındığında, öğrencinin aktif olmasını ve öğretmenin “Bu aktifliği nasıl ortaya çıkaracağız?” sorununa cevap olarak, yaratıcı drama yöntemiyle ders işleme fikri güçlendirmiştir. Sosyal bilgiler dersine katılacak öğrencilerin, yaratıcı drama teknikleri ile dersin her aşamasında yer alma ve düşüncelerini ortaya koyabilme fırsatını yakalayabilir (Adıgüzel, 2013; Oğuz, & Beldağ, 2015; Tunç, & Geçit, 2016). Yaratıcı drama etkinlikleri ve sosyal bilgiler amaçlarının temellerini temsil eden “Kültür ve Miras” öğrenme alanı, bu araştırmanın başrolünde yer almıştır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2018). Bu araştırmanın amacı, ortaokul 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde ‘Kültür ve Miras’ öğrenme alanının öğretiminde kullanılan yaratıcı drama yöntemine göre hazırlanan etkinliklerin öğrenci görüşlerine etkisini tespit etmektedir.

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma olayların daha çok araştırma yapılan kişi veya grupların bakış açısıyla incelemesidir (Ekiz, 2013).

Nitel araştırmalar bireylerin zihinlerinde kurduğu sözcükler ve bu sözcüklerin anlamıyla ilgilenir (Merriam, 2013).

Bu araştırma nitel araştırma desenlerinden durum (örnek olay) çalışması kullanılarak yapılmıştır. Araştırmada durum (örnek olay) çalışma türlerinden biri olan ‐Açıklayıcı Durum Çalışmaları‐ yer almıştır. Durum (örnek olay) çalışmasının en önemli özelliklerinden birisi, bir ya da birkaç durumun derinliğine araştırılmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2006). Durum (örnek olay) çalışmasının genel olarak kapsamına baktığımızda çalışmanın odak noktasının ne, nasıl, niçin sorularını cevaplamak olduğunu görürüz. Durum çalışmasının yer aldığı araştırmalarda çalışmaya katılan bireylerin davranışları kontrol edilebildiğinde veya içeriksek koşullar değiştirilmek istendiğinde de kullanılabilir (Yin, 2009). Açıklayıcı durum çalışmaları betimsel olup bir durum hakkında bilgi vermeyi amaçlar. Ayrıca bir program hakkında bilgi olmadığımızı ya da çok az bilgi sahibi bulunduğunu gösteren sebepler varsa, benzer verileri yorumlamada yardımcı olur (Aytaçlı, 2012).

Araştırmada veri toplama aracı olarak görüşmeler yer almıştır. Araştırma konusu hakkında katılımcıların bilgi, düşünce ve duygularını açıkça ifade ettiği, yaşantısını anlattığı veri toplama tekniği görüşme olarak belirtilmektedir (Seidman, 2006; Bengtsson, 2016). Nitel araştırmalarda görüşme tekniği en sık kullanılan yöntemlerden biridir. Görüşme tekniği ile sosyal olguların farklılıklarını, hareketliliklerini yakalamak ve anlamak amaçlanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2006). Araştırmacı ve katılımcılar arasında oluşabilecek iletişim kopuklarının önlenmesi adına görüşme diğer araçlara oranla daha verimlidir (Guba & Lincoln, 1981). Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler önceden hazırlanmış sorulardan oluşmaktadır. Bu durum araştırmanın amacına daha iyi hizmet etmesini sağladığı gibi derinlemesine bir bilgi elde etmeyi de sağlar (Punch, 2005).

Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır. Araştırmacılar kendi iradeleri doğrultusunda yapılan bu çalışmaya katkı sağladıklarını beyan etmişlerdir. Çalışmada etik kurallarına aykırı bir durum söz konusu olmayıp tüm kurallara uyulmuştur. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan 13/04/2020 tarihinde alınan kararla etik kurul izni alınmıştır.

Çalışma Grubu

Bu araştırma 2019-2020 eğitim-öğretim yılı birinci döneminde 5 haftalık sürede Trabzon ili Araklı ilçesi Atatürk Ortaokulu 5. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın yapılacağı okul seçiminde göz önünde bulundurulanan nitelikler şöyle sıralandırılabilir; uygulama yapılan okula ulaşım kolaylığı, okul yönetiminin çalışmaya izin vermesi ve çalışmaya dahil olacakların istekli olması. Tüm bu kriterler doğrultusundan okullar belirlenerek rastgele seçim yapılmıştır. Çalışma gruplarında örneklem seçimi benzer grupları temsil edebilecek özelliklerden yola çıkarak belirlenir (Yıldırım & Şimşek, 2006). Çalışma 13 kız ve 20 erkek olmak üzere

toplamda 33 öğrenciyle yürütülmüştür. Ortaokul 5. sınıf sosyal bilgiler öğretim programının “Kültür ve Miras” öğrenme alanına ait kazanımlardan yola çıkarak 5 haftada 14 ders saati süresince yaratıcı drama yöntemi kullanılarak ders işlenmiştir.

Veri Toplama Aracı

Görüşme formu 7 sorudan oluşmaktadır. İlk soru öğrencilerin cinsiyetini belirten demografik özelliktedir. Diğer 6 sorunun ilk üç sorusu ve son sorusu drama etkinliklerinin beğenilip beğenilmediği, drama derslerinin devamlılığı, drama etkinlikleri sırasında karşılaşılan durumları ve yaratıcı drama derslerine ilişkin önerileri kapsayan sorulardır. Diğer sorular yaratıcı drama etkinlikleriyle anlatılan sosyal bilgiler ders içeriklerinin bilgi boyutunu ele almıştır. Görüşmede yer alan sorular, Recep Tayyip Erdoğan üniversitesinde sosyal bilgiler eğitimi alanında uzman kişilerin görüşlerine başvurularak oluşturulmuştur. Araştırmanın konusu çerçevesinde uzmanlar birbirine paralel sorular oluşturmuştur. Soruların oluşturulmasında Miles ve Huberman’ın (1994) önerdiği güvenilirlik = Görüş Birliği/ (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) kullanılmıştır. Formüle göre soruların % 86 birbirleriyle eşleştiği görülmüştür. Görüşme formunda yer alan sorular şu şekildedir:

1. Yaratıcı drama ders etkinliklerini beğendiniz mi? Açıklayınız. Cevabınız evet veya hayır ise nedenini açıklayınız.
 - a) Evet
 - b) Hayır
2. Bundan sonra sosyal bilgiler dersinde öğretmeninizin yaratıcı drama ile ders işlemesini ister miydiniz? Neden.
3. Yaratıcı drama etkinleri sırasında karşılaştığınız olumlu ya da olumsuz durumlar nedir? Açıklayınız.
4. Yaratıcı drama ile işlediğimiz derslerde aklınızdan çıkmayacağınıza inandığınız etkinlikler hangileridir?
5. Yaratıcı drama yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen tüm uygulamalar sonunda öğrendiğiniz bilgiler nelerdir? Açıklayınız.
6. Drama yöntemi ile anlatılan sosyal bilgiler dersinin daha etkin ve verimli kullanılması için önerileriniz nelerdir?

Verilerin Toplanması

İlk olarak “Kültür ve Miras” öğrenme alanı ders içeriği 5 haftayı kapsayan 14 ders saati boyunca yaratıcı drama etkinlikleriyle gerçekleştirilmiştir. Yaratıcı drama etkinliklerinden önce sınıf düzeni uygun hale getirilmiştir. Süreçte ihtiyaç duyulacak araç gereçler hazır hale getirilmiştir. 5 haftalık uygulama süresinden bağımsız olarak uygulamaya ön hazırlık açısından 1 ders saati boyunca öğrencilerle tanışılmış ve yaratıcı drama etkinlikleri yapılmıştır. 5 haftayı kapsayan, 14 saatlik drama etkinlikleri sonucunda rastgele üç öğrenci belirlenerek görüşme sorularının pilot uygulaması yapılmıştır. Pilot uygulamasının ardından görüşme formunun

uygulanabilirliğine uzmanlar tarafından karar verilmiştir. Öğrencilerle tek tek görüşme yapılmış görüşme tamamen öğrencilerin gönüllü olarak katılımıyla gerçekleşmiştir. Görüşme sırasında öğrencilerin kendilerini ifade etmede olumsuzluklar yaşamaması için gürültüsüz ortamlar tercih edilmiştir. Buna en uygun olarak görüşmeler okul binasında bulunan veli görüşme odası ve sistem odasında gerçekleştirilmiştir. Görüşme sırasında verilerin daha sağlıklı bir şekilde incelenebilmesi açısından ses kayıt cihazı kullanılmıştır.

Veri Analizi

Görüşmede elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak araştırma sonucuna yansıtılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, araştırma doğrultusunda yorumlanmıştır. İçerik analizi, görüşme süresince toplanan verilerden birbirine benzeyenlerin belirli temalar altında bir araya getirilmesi ve düzenli bir şekilde sunulmasını kapsar (Aydın, 2015). İçerik analizi elde edilen verileri ayrıntılı bir şekilde ortaya koyar (Patton, 2002). Bu çalışmanın ilk adımında elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. İkinci adımında veriler kontrol edilmiştir. Daha sonrasında veriler okunarak olası kodlar belirlenmiştir. Üçüncü adımda ise her madde için elde edilen ilgili kodların hangi kategori altında toplanacağı tespit edilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalarda kodlama süreçleri işlenişi şu şekildedir. İki bağımsız kodlayıcının bir birleriyle etkileşimde bulunmadan farklı ortamlarda aynı veri setinin farklılık ve benzerliklerini sayısal olarak karşılaştırılarak minimum % 70 düzeyinde tutarlığı sağlaması gerekmektedir. Verilerin tutarlılığı % 70 düzeyinden büyük olması çalışmanın lehine bir sonuç doğurur (Yıldırım & Şimşek, 2006). Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği güvenilirlik formülü $\text{Güvenirlik} = \frac{\text{Görüş Birliği}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}}$. Görüşmede elde edilen veriler uzman kişiler tarafından bağımsız olarak kodlanmıştır. Kodlama çalışmalarını yapan uzmanlar daha sonra bir araya gelerek farklı olan kodlamalarda uzlaşıp ortak bir karara varılmıştır. Çalışmalar sonucunda ortaya 75 kod çıkarılmış ve bu kodlardan 6'sı uzmanlar arasında farklılık göstermiştir. Miles ve Huberman'ın formülü uygulandığında uzmanların kodları arasında % 92 düzeyinde verilerin birbirleriyle eşleştiği gözükmektedir. Bu sonuçlara dayanarak bulguların araştırma için güvenilir olduğu kararına varılabilir.

Bulgular

Bu bölümde görüşme formunda yer alan sorulara ilişkin verilen cevapların kategori ve kodları oluşturularak tablolar halinde sunulmuştur. Tablolarda yer alan isimler öğrencilerin gerçek ismi olmayıp yerine atanan rumuzlardır.

Çalışmaya ilişkin görüşleri alınan öğrencilerin yaratıcı drama etkinliklerini beğenip beğenmeme durumları psikomotor, duyuşsal ve zihinsel yönde beğenme şeklinde kategorileştirilmiştir. Bu Kategoriler öğrenci ifadelerinden türetilmiş kodlar ile oluşturulmuş ve tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.
Öğrencilerin Ders Etkinliklerini Beğenip Beğenmeme Durumları

Kategori	Kodlar	Kodu belirten öğrenciler	f
Psikomotor yönden beğenme	Etkinlikte bulunma	Şahin, İnci, Yasin, Bahtiyar, Kartal, Fuat, Cenk, Bedirhan, Emre, Şirin, Seyfi, Fatih, Yavuz, Burak	14
	İletişim kurma	Şahin, Volkan, Bahtiyar, Ayten	4
	El becerilerini geliştirme	Alp, Celal	2
	Eğlenceli	Dicle, Şahin, Yasin, Bahtiyar, İpek, Sibel, Şirin, Seyfi, Yavuz, Murat, Cemre, Yunus, Dilay, Nimet	14
Duyuşsal yönden beğenme	Güzel olma	Fidan, Yasin, Kartal, Emre, Celal, Ceylan, Nimet	7
	Aitlik	Mahmut	1
	Sevgi	Mahmut	1
Zihinsel yönden beğenme	Öğrenme	Dicle, Volkan, İnci, Ayten, Sibel, Murat, Cemre, Celal, Burak, Nimet	10
	Yaratıcılık	Ayten, Fuat, Yunus, Celal	4
	Kahçılık	Fuat	1

Tablo 1'e baktığımızda öğrenci ifadelerinde yaratıcı dramayı beğenmeme durumlarına karşı herhangi bir söylemle karşılaşılmamıştır. Öğrencilerin yaratıcı drama etkilerini beğendiklerini ve beğenme durumlarının psikomotor, duyuşsal ve zihinsel yönde olduğu tespit edilmiştir. Psikomotor yönden beğenme: *"Beğendim mesela çok fazla etkinlik yapıyoruz..."* (İnci) Duyuşsal yönden beğenme: *"... ders etkinlikleri çok güzeldi. Derslerde eğlendik. Dersleri sevmeye başladım."* (Yasin) Zihinsel yönden beğenme: *"Mezopotamya uygarlıklarını öğrenmemiz bilmediğimiz şeyleri kattı bana."* (Burak)

Görüşleri alınan öğrencilerin bir diğer sorusunda sosyal bilgiler dersinin yaratıcı drama etkinlikleri kullanılarak devam etmesine ilişkin ifadeleri ele alınmıştır. Cevapların incelenmesi sonucunda öğrenci ifadelerinden türetilmiş kodlar ile kategoriler oluşturulmuş ve tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2.
Sosyal Bilgiler Dersinin Yaratıcı Drama Etkinlikleriyle Devam Etmesine İlişkin Durumlar

Kategori	Kodlar	Kodu belirten öğrenciler	f
Öğrenci	Yazı yazma	Alp, Volkan, Kartal, Sibel, Bedirhan, Şirin, Fatih	7
	İletişim	Ayten, Fuat, Ceylan	3
	Devamlılık	Yunus	1
	Standart	Dicle	1
Ders	Eğlenceli	Dicle, Zeki, Şahin, Alp, Mahmut, İpek, Cenk, Bedirhan, Şirin, Seyfi, Fatih, Yavuz, Murat, Cemre, Yunus, Dilay	16
	Etkinlik	Alp, Mahmut, İnci, Ayten, Sibel, Cenk, Bedirhan, Emre, Murat, Celal, Burak, Ceylan	12
	Öğrenme	Dicle, İnci, Kartal, Sibel, Cemre, Yunus, Dilay, Nimet	8
	Yararlı	Alp, Yasin, Bahtiyar, Fuat, Ceylan	5
	Kalıcı	Volkan, Yasin, Kartal,	3
	Heyecanlı	Fidan, Burak	2
	Odaklanma	İnci, Yasin	2
	Yaratıcı	Fuat, Yavuz	2
	El becerisi gelişme	Fuat	1
	Sevme	Emre	1
	Tekrar	Volkan	1

Tablo 2 incelendiğinde sosyal bilgiler dersinin yaratıcı drama etkinlikleriyle devam etmesine ilişkin görüşlerde tüm öğrenciler drama etkinliklerinin devam etmesinden yanadır. Yaratı drama dersinin devam etmesi öğrenci ve ders temeline dayandırarak kategorileştirilmiştir. Kategoriler öğrenci görüşlerinde yer alan ifadelerden oluşturulan kodlardan meydana gelmiştir. Öğrencilerin arkadaşlıklarının devam etmesi, birbirleriyle iletişim kurması, yazı yazmak istememeleri ve standart ders işleyişinden uzaklaşmak istemeleri gibi kodlar öğrencilerle ilişkili bir durum olarak belirlenmiştir. Dersin kalıcı olması, tekrara gerek duymama, öğrenmenin gerçekleşmesi, dersi sevme gibi kodlarda dersle ilişkili bir durum olarak belirlenmiştir. Öğrenci: “İsterdim daha fazla arkadaşlarımla kaynaştım. Küs olduğum arkadaşlarla iyi geçinmek isterdim.” (Ayten) “...çok katkıları oldu. Dışarı çıktık temiz hava aldık. Arkadaşlarımızla sohbet ettik.” (Ceylan) Ders: “İstiyorum. Çünkü bu derste böyle etkinlikler yaparak çok daha fazla bilgi edinebiliriz. Böyle etkinlik yaparak daha çok dinleyebiliriz.” (İnci) “... yazmaktansa yapmak daha kolay hem evde tekrar yapmana gerek kalmıyor. Aklımızda böyle daha çok kalıyor.” (Volkan)

Görüşleri alınan öğrencilerinin bir diğer sorusu da yaratıcı drama etkinlikleri sırasında karşılaşılan olaylara ilişkin ifadelerini almaya yöneliktir. İncelemeler sonucunda öğrencilerin drama etkinlikleri sırasında karşılaştıkları olumlu ve olumsuz durumlar olmak üzere iki kategori oluşturulmuştur. Bu kategoriler öğrenci

ifadelerinden türetilmiş olan kodlardan meydana gelmiş olup ve tablo 3'deki gibi düzenlenmiştir.

Tablo 3.
Yaratıcı Drama Etkinlikleri Sırasında Karşılaşılan Olaylara İlişkin Durumlar

Kategori	Kodlar	Kodu belirten öğrenciler	f
Olumlu	Etkinlik	Dicle, Yasin, Ayten, Şirin, Seyfi, Celal, Burak, Nimet	8
	İletişim	Mahmut, Sibel, Emre, Şirin, Yavuz, Murat	6
	Öğrenme	Volkan, İnci, Murat, Yunus, Ceylan, Nimet	6
	Eğlenceli	Zeki, Kartal, Bedirhan, Şirin, Cemre	5
	El becerisi	Yasin, Ayten, Seyfi, Nimet	4
	Grup birliği	Alp, Fidan, Fuat	3
	Verimli zaman	Cenk, Şirin, Murat	3
	Kalıcılık	Sibel, Fuat	2
	Kültür bilinci	Yasin, Nimet	2
	Arkadaşlık	Ceylan	1
	Dil gelişimi	Emre	1
	Düşünme	Ayten	1
	Sosyalleşme	Yavuz	1
	Olumsuz	Gürültü	İnci, Şirin, Yavuz
Dengesizlik		Şahin, Bedirhan	2
Materyal zayıflığı		Cemre	1
Not tutmama		Bahtiyar	1
Tartışma		Mahmut	1

Tablo 3'e baktığımızda öğrencilerin yaratıcı drama etkinlikleri sırasında karşılaştıkları olaylara ilişkin görüşlerinde olumlu ifadelerin yanı sıra olumsuz ifadelerinde olduğu görülmektedir. Olumlu ifadelerde öğrenmenin gerçekleşmesi, sosyalleşme, dil gelişimi, el becerisi gelişimi, kalıcılık, arkadaşlık, grup birliği gibi birçok etken yer almaktadır. Olumsuz ifadelerde ise öğrencilerin etkinlik sırasında denge kuramayışı, materyal zayıflığı, gürültü, birbirleriyle tartışma ve not tutmak istemeyişleri yer almaktadır. Olumlu: "*Mesela arkadaşlarımla daha eskiye dayana bilecek ilişkilerim oldu. Küstüğüm bir arkadaşım vardı. Onunla barışa bildim.*" (Sibel) "*... ellerimi geliştirdim daha hızlı hareket ettirebiliyorum. Düşünmeyi geliştirdi.*" (Ayten) Olumsuz: "*Ben normal derslerde daha iyi öğreniyorum yazarak daha iyi öğreniyorum.*" (Bahtiyar) "*Şapkam kopmuştu...*" (Cemre)

Görüşmede öğrencilerin drama uygulamalarına yönelik akıllarından çıkarmayacakları etkinlik durumlarının ne olduklarıyla ilgili kod ve kategoriler tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.
Öğrencilerin Yaratıcı Drama Uygulamalarında Akıllarından Çıkarmayacakları Etkinlik Durumları

Kategori	Kodlar	Kodu belirten öğrenciler	f
Grup etkinlikleri	Yapboz	Fidan, Mahmut, Yasin, Sibel, Cenk, Bedirhan, Yavuz, Cemre, Yunus, Dilay	10
	Yarım materyal	Dicle, Alp, Fidan, Bahtiyar, Şirin, Seyfi, Nimet	7
	Şapka	İnci, Yasin, İpek, Murat	4
	Bölünmüş ekran	Volkan, Emre, Burak	3
	Çember	Ayten, Fuat	2
	Tiyatro	Kartal	1
Bireysel etkinlikler	Hareket	Şahin, Celal	2
	Hayal	Yasin, Fatih	2
	Yazma	Ceylan	1

Tablo 4’ te öğrencilerin aklında kalacağına inandıkları etkinlikler grupla yapılan etkinlikler ve bireysel yapılan etkinlikler olmak üzere iki kategoride incelenmiştir. Grupla yapılan etkinliklerde en çok yapboz etkinliği öne çıkarken tiyatro, çember, şapka, bölünmüş ekran ve yarım materyal öğrencilerin akıllarında kalacağına inandıkları tekniklerdir. Bireysel etkinlik olarak öğrencilerin akıllarından çıkarmayacaklarına inandıkları drama etkinlikleri hayal kurma, yazma ve hareket etme olarak ifade edilmiştir. Grup etkinlikleri: *“Dışarıda çember yapmıştık sorular sormuştunuz onu hiç aklımdan çıkaramam. Mesela tahtaya çıkmıştık arkadaşlarla grup olup.”* (Fuat) *“Yeni düğünlerle eski düğünleri karşılaştırmıştık...”* (Emre) Bireysel etkinlikler: *“Gözlerimizi kapatmıştık hayal etmiştik müzikle çok güzeldi.”* (Yasin) *“Asurlar, Frigler ... Böyle ayağa kalktığımız. Bunları hiç unutamam.”* (Celal)

Deney grubu öğrencilerinin yaratıcı drama uygulamalarıyla anlatılan sosyal bilgiler ders konularından öğrendikleri bilgilere ilişkin kod ve kategoriler tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5.
Öğrencilerin Yaratıcı Drama Uygulamalarıyla Öğrendikleri Bilgilere Dair Durumlar

Kategori	Kodlar	Kodu belirten öğrenciler	f
Uygarlıklar	Mezopotamya uygarlığı	Dicle, Alp, Fidan, İnci, Yasin, Bahtiyar, Ayten, Cenk, Emre, Seyfi, Fatih, Yavuz, Murat, Cemre, Yunus, Celal, Dilay, Ceylan	18
	Anadolu uygarlığı	Dicle, Şahin, Mahmut, İnci, Yasin, Bahtiyar, İpek, Kartal, Emre, Şirin, Seyfi, Fatih, Murat, Yunus, Celal, Dilay, Ceylan	17
Kültürel öğeler	Asker uğurlama	Alp, Mahmut, Yasin, Bahtiyar, Sibel, Bedirhan, Şirin, Fatih, Cemre, Yunus, Celal	11

	Bayramlar	Mahmut, Bahtiyar, Ayten, Kartal, Bedirhan, Emre, Şirin, Seyfi, Cemre	9
	Düğünler	Alp, Yasin, Ayten, Seyfi, Cemre, Yunus, Celal, Burak	8
	Halk oyunları	Şahin, Yasin, Bahtiyar, Kartal, Fuat., Emre, Seyfi, Nimet	8
	Yemekler	Bahtiyar, Ayten, Kartal, Fuat, Bedirhan, Emre, Şirin	7
	Kültürel özelliklerimiz	Dicle, Ayten, Sibel, Fuat, Emre, Şirin	6
	Gelenekler	Alp, Volkan, Bahtiyar, Seyfi, Celal	5
	Haklarımız	Volkan, Ayten, Fuat	3
	Mekanlar	Ayten, Yunus, Celal	3
	Tarihi nesne	Ayten, Yunus, Celal	3
	Doğal varlık	Sibel, Yunus	2
	El dokumaları	Yasin, Ayten,	2
	Kıyafetler	Bahtiyar, Fuat	2
Değişim	Karşılaştırma	Emre, Burak, Ceylan	3
	Geçmiş	Fuat	1

Tablo 5’de öğrencilerin vermiş olduğu ifadelerden yaratıcı drama ile anlatılan sosyal bilgiler dersinin öğrenci zihninde hangi ders başlıklarının kaldığının kodları oluşturulmuştur. Bu kodlar temel alınarak kategoriler meydana getirilmiştir. Kodlardan oluşturulan kategoriler üç başlık altında ele alınmıştır. Bu başlıklar Uygarlık, kültürel öğeler ve değişim kategorileridir. Uygarlık kategorisinde yer alan kodlar ilk kazanımı kapsarken kültürel öğeler ikinci, üçüncü ve dördüncü kazanımı kapsamaktadır. Beşinci kazanım ise değişim kategorisinde yer almıştır. Uygarlık: “*Lidyalıların parayı bulması, Asurların kütüphaneyi bulması, Urartuların hayvancılıkla uğraşması.*” (Emre) “*İyonlar, Asurlar, bayramlar, asker bayramı...*” (Mahmut) Kültürel öğeler: “*Kültürümüz, gelenek göreneklerimiz, haklarımız, konu tekrarları aklımda.*” (Volkan) “*Haklarımız, sorumluluklarımız, kültürümüz, Mezopotamya uygarlıklarını öğrendik. Yemeklerimizi, bayramlarımızı, düğünlerimizi, sanatlarımızı, tarihi eserlerimizi, mekânlarımızı öğrendik.*” (Ayten) Değişim: “*Geçmiş gelecek düğünlerimiz. Eski düğünleri hatırladık.*” (Burak) “*... eski düğünlerle yeni düğünler arasında çok fark olduğunu öğrendim.*” (Emre)

Son soru olarak yaratıcı drama yöntemiyle anlatılan sosyal bilgiler dersinin daha etkin ve verimli kullanılması için önerilere ilişkin öğrencilerin ifadelerinden türetilen kod ve kategoriler tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6.
Yaratıcı Dramanın Sosyal Bilgiler Dersinde Etkin Kullanılmasına Yönelik Öneri Durumları

Kategori	Kodlar	Kodu belirten öğrenciler	f
Ders içi	Bilgi	İpek	1
	Etkinlik	Murat	1
	Hediye	Mahmut	1
Ders dışı	Devamlılık	Volkan, Yasin, Ayten, Kartal, Sibel, Fuat, Cenk, Bedirhan, Emre, Şirin	10
	Eşitlik	Volkan, Ayten, Kartal, Fuat	4
	Katılım	Fatih	1

Tablo 6’da öğrencilerin ifadelerinden yola çıkarak kodlar oluşturulmuş ve bu kodlardan kategoriler türetilmiştir. Yaratıcı dramanın sosyal bilgiler dersinde etkin kullanımına yönelik önerilerinden ders içi ve ders dışı olarak iki kategori meydana getirilmiştir. Yaratıcı dramanın sosyal bilgiler dersinde etkin kullanımına yönelik önerilerde dersin güzel ve tam olarak işlendiği, çok fazla önerinin olmadığı görüşüne rastlanılmıştır. Ders içi kategorisinde yer alan öneriler; hediye verilmesi, bilginin fazla olması ve etkinliklerin artırılması gerektiğine yöneliktir. Ders dışı kategorisinde yer alan öneriler ise diğer okullarda da böyle uygulamalar yapılmasını ve kendilerinin katıldığı gibi farklı öğrencilerinde yaratıcı drama etkinliklerine katılarak eşitliğin sağlanması gerektiği yönündedir. Ders içi: *“Hediye olarak araba olsaydı iyiydi.”* (Mahmut) *“Daha fazla etkinlik olabilirdi...”* (Murat) Ders dışı: *“Bu uygulamayı başka okullarda da devam ettirmenizi istiyoruz. Onlarda bizim gibi el hızlığı, yapma becerileri, fikir, düşünme becerisi daha fazla geliştirsinler.”* (Ayten) *“Size başka okullara gitmenizi öneririm. Başka çocuklarında eğitim hakkı var. Onlarında eğitimi böyle olsun. Derslerine daha iyi çalışabilirler, derslerinde yorulmazlar, eğlenirler...”* (Fuat)

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın sonucunda elde edilen verilere baktığımızda yaratıcı drama yöntemine göre hazırlanan etkinliklerin uygulandığı grubun öğrenci görüşlerine etkisi 6 farklı soruyla araştırılmaya çalışılmıştır. 6 sorunun ilk üç sorusu ve son sorusu drama etkinliklerinin beğenilip beğenilmediği, drama derslerinin devamlılığı, drama etkinlikleri sırasında karşılaşılan durumları ve drama derslerine ilişkin önerileri kapsayan sorularken diğer sorular yaratıcı drama etkinlikleriyle anlatılan sosyal bilgiler ders içeriklerinin bilgi boyutunu ele almıştır.

Çalışmaya ilişkin görüşleri alınan öğrencilerin, yaratıcı drama etkinliklerini beğenmediklerine dair bir söylem olmamıştır. Öğrenci ifadelerinde yaratıcı drama etkinliklerini beğenme durumları; el becerilerini geliştirme, iletişim kurma, gruba ait olma, öğrenmeyi sağlama, kalıcılığı artırma ve yaratıcı fikir üretme gibi birçok

yönden dile getirilmiştir. O'Hara (1997) yaratıcı drama etkinliklerinde yer alan öğrencilerin sözel ve sözel olmayan iletişim becerilerini daha iyi kullandıkları ve sosyalleşmelerine katkı sağladığı bulgusuna ulaşmıştır. Farklı bir çalışmada yaratıcı drama eğitim programları, çocukların sosyal-duyusal gelişimi üzerinde etkili olduğunu göstermektedir (Gültekin, 2014). Eğerci (2018) araştırmasında fen bilimleri dersinin yaratıcı drama yöntemi ile işlenmesine yönelik öğretmen görüşlerinde ulaştığı sonuçlardan biri de konuların kalıcılığının sağlandığı yönündedir. Nalçacı (2019) da yapmış olduğu çalışmada yaratıcı drama hakkında birçok olumlu ifadelerle rastlamıştır. Bu ifadelerde iletişim, sosyal beceri ve iş birliği gibi birçok alanda öğrencilerin gelişimine katkı sağladığına ulaşmıştır. Yaratıcı dramanın yaratıcı fikirler ürettiğine dair benzer ifadeler farklı bir çalışmada da gözümüze çarpmaktadır. Gözümüze çarpan bu çalışmada yaratıcı dramanın hayal gücünü ortaya çıkarmada önemli etkilerinin olduğuna vurgu yapılmaktadır (Akdeniz, 2019). Bertiz (2005) de araştırmasında dramanın yaratıcılığı geliştirdiği yönde bulgulara ulaşmıştır. Bu araştırma sonucunda yaratıcı dramanın beğenilmesine neden olan olumlu özelliklerin birçoğuna farklı araştırmalarda da rastlamak mümkündür (Akkuş, 2016; Malbeği, 2011; Pektaş, 2016; Rüzgâr, 2014; Saraç, 2015; Subaşı, 2012; Ulubey, 2015).

Sosyal bilgiler dersinin yaratıcı drama etkinlikleriyle devam etmesine ilişkin durumlarında öğrencilerin arkadaşlıklarının devamlılık göstermesine ve arkadaşlarıyla olan iletişimlerinin gelişmesine katkı sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin yaratıcı drama etkinlikleriyle biraz da olsa standart ders anlatımlarından ve yazı yazmaktan sıyrılıp derste etkinlik temelli öğrenmenin daha eğlenceli olduğu dile getirilmiştir. Öğrenciler dersin yaratıcı drama ile anlatılmasının kendilerinde gerçekleşen öğrenmenin kalıcı ve tekrara gerek olmadan gerçekleşeceği yönündedir. Öğrencilerin aynı zaman da sosyal bilgiler dersine olan sevgileri artığına dair ifadelerle rastlanılmıştır. Ders anlatımında yararlanılan farklı etkinlikleri yararlı bulmuşlardır. Bu doğrultuda öğrencilerin derse daha iyi odaklanmalarında, el becerilerinin gelişmesinde ve yaratıcı düşüncelerinin artmasında yaratıcı drama etkinliklerinin ön planda olduğu görülmüştür. Taş'ın (2008) ilköğretim 1- 5. sınıflar matematik dersi temel becerilerine drama tekniğinin katkısına ilişkin öğretmen görüşleri adlı çalışması sonucunda elde edilen bulgular dramanın iletişim ve akıl yürütme becerilerini geliştirdiği yönündedir. Farklı bir çalışmada yine drama kullanımına ilişkin görüşlerin alınması sonucunda elde edilen bulgular, dramanın kişisel gelişimi sağladığı yönündedir. (İşyar, 2017). Ayrıca Bingöl (2015), Koçpınar (2018), Dadük (2018) ve Eğerci (2018) yapmış oldukları çalışmalarında dramanın kalıcılığı sağladığı yönünde bulgulara ulaşmışlardır.

Yaratıcı drama etkinlikleri sırasında karşılaşılan durumlar olumlu ve olumsuz olmak üzere iki boyutta ele alınmıştır. Öğrencilerin ifadelerinde genellikle drama etkinlikleri sırasında karşılaşılan olumlu durumlardan bahsedilmiştir. Yaratıcı dramanın olumlu yanları olarak derslerin etkinliklerle işlenmesi, eğlenceli olması, öğrencilerin verimli zaman geçirmesi, öğrencilerin sosyalleşmesi ve arkadaşlıklarının artması gibi birçok noktaya değinilmiştir. Wright (2006) çalışmasında öğrencilerin

kavram oluşturma ve rol yeteneğini geliştirmede yaratıcı dramının katkılarının olduğunu öne sürmesi, öğrencilerin verimli zaman geçirmesine kanıt olarak ileri sürülebilir. Kurt (2018) 9. sınıf ilk ve orta çağlarda Avrasya ünitesinin drama yöntemiyle öğretilmesinin akademik başarıya etkisi adlı çalışmasında dramının öğrencilerin öğrenmelerinde etkili olduğu, olumlu duygu ve düşünceler geliştirdiği yönünde bulgulara ulaşmıştır. Yaratıcı drama öğrencilerin gelişimini sağlamasına fırsat verdiği gibi yetenek düzeylerinin de artmasına öncülük etmiştir (Loizou, Michalelides & Georgiou, 2019). Bertiz (2005) araştırmasında dramayla öğrenmenin daha zevkli olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çolak'ın (2019) çalışmasında drama temelli etkinliklerin eğlenceli olduğu yönünde bulgulara rastlanmıştır. Bir diğer araştırmaya baktığımızda yaratıcı dramının iletişim becerilerini artırdığını, özgüveni geliştirdiğini ve öğrencilerin heyecan duygusunu tetiklediğini görmekteyiz (Bayramoğlu & Başbuğ, 2018). Drama sırasında karşılaşılan olumsuz durumlar ise materyal zayıflığı, ders sırasında gürültünün olması, öğrenciler arasında tartışmanın olması ve gelişimini tam olarak tamamlayamayan öğrencilerin etkinliklerde denge problemi yaşamasına sebep olmuştur. Nalçacı'nın (2019) araştırmasında dramının uygulanmasında mekanın ve grup üyelerinin niteliğine dikkat edilmesi gerektiğine ilişkin bulgulara ulaşılmıştır. Eğerci'nin (2018) araştırmasında drama etkinlikleri sırasında yaşanan problemlerden biri olarak da gürültü boyutuna ilişkin bulguların varlığına rastlanılmıştır.

Öğrencilerin yaratıcı drama uygulamalarında akıllarından çıkaramayacakları etkinlikler incelenerek drama etkinliklerinin öğrencilerde bırakabileceği izlerin ne olduğu hedeflenmiştir. Bu hedefe bağlı olarak etkinlik sırasında öğretilen bilginin de öğrencilerin zihinlerinde kalıcı olabileceği düşünülmüştür. Ayrıca öğrencilerin yaratıcı drama uygulamalarında tercih ettikleri, hangi etkinliğe daha fazla ilgi gösterdikleri belirlenmek istenmiştir. Öğrencilerin akıllarından çıkaramayacakları etkinlik durumları grup etkinliği ve bireysel etkinlik olmak üzere iki boyutta ele alınmıştır. Öğrenciler grup etkinliklerini bireysel etkinliklere oranla daha çok tercih etmiştir. Grup etkinliklerinden yapboz yapma ve yarım kalmış materyal öğrencilerin favorileri arasına girdiği bulgulara bakıldığında görülmektedir. Keklik'e (2018) ait araştırmada öğrencilerin yaratıcı drama ile ilgili olumlu düşüncelerinin olduğu ve drama ile ders işlemeye istekli oldukları belirlenmiştir. Uzun'un (2016) sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine yönelik tutum ve öz yeterlikleri ile hayat bilgisi dersinde kullanımına ilişkin görüşleri çalışmasında; sınıf öğretmenleri, çoğunlukla yaratıcı drama yöntemini uygularken oyun oynatma, canlandırma yapma, rol oynatma gibi tekniklerden yararlandığı bulgusuna ulaştığı görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin hayat bilgisi dersinde yaratıcı drama yöntemini uygularken sınıf mevcudunun uygun olmayışı, zaman ve mekânın yetersiz olması gibi ifadeler de rastlanılmıştır. Bu çalışmada öğrenci görüşlerinden yola çıktığımızda öğretmenlerin çok sık başvurduğu oyun oynatma, canlandırma yapma, rol oynatma teknikleri dramada yer alan diğer tekniklerle süslendiğinde hem sınıf mevcuduna uygun daha iyi bir ders planı ortaya koyulabileceği hem de zamanı verimli kullanıp mekandan tasarruf yapılabileceği görüşüne de varılabilir. Tunç ve Geçit'in (2016) çalışmasında

rekabetin yer aldığı işbirlikçi öğrenmede öğrencilerin geri planda kalarak derse katılımı düşerken rekabetin olmadığı durumlarda öğrencilerin derse katılımının arttığı görülmektedir. Yaratıcı drama uygulamalarında grup etkinliklerinin yer alması ve rekabetçi bir anlayışın görülmemesi öğrenci katılımına destek sağlamıştır. Yine Oğuz ve Beldağ'ın (2015) yapmış olduğu bir diğer çalışmada da dramanın iş birliğini artırdığı görülmüştür.

Öğrencilerin yaratıcı drama uygulamalarıyla öğrendikleri bilgilere dair bulgular öğrenci görüşleri incelemeleri sonucunda üç kategoride dizayn edilmiştir. Sosyal bilgiler programında yer alan “Kültür ve Miras” öğrenme alanındaki kazanımların tümüne ait bilgilerin, öğrenci görüşlerinde yer aldığı görülmüştür. İlk kazanım uygarlık; ikinci, üçüncü ve dördüncü kazanım kültürel öğeler; beşinci kazanım ise değişim kategorisi altında yer almıştır. Görüşme formunda yer alan bu soru, drama uygulamaları sonucunda öğrencilerin akıllarında kalan bilgilerin ne olduğunu belirlemek açısından sorulmuştur. Beş hafta boyunca uygulanan yaratıcı drama teknikleri ardından ilk hafta işlenen derslerin öğrenci ifadelerine daha fazla yansıdığı görülmektedir. Bu da yaratıcı drama etkinlikleriyle bilginin hatırlanılabilir olduğunu göstermektedir. Gültekin'in (2018) araştırmasında ortaya çıkan bulgular, yaratıcı dramanın öğrenme ve bilgilerin kalıcılığında önemli rol oynadığı yönündedir. Ayrıca yaratıcı dramanın bilgileri hatırlamada kolaylık sağlayarak başarıyı tetiklediği yapılan birçok araştırma sonucunda da ortaya konulmuştur (McNaughton, 2007; Sarı, 2017; Uygungül, 2016). Öztürk ve Sarı (2018) da aynı şekilde benzer sonuçlara rastlamış olup yaratıcı dramanın kalıcılığı olumlu yönde etkilediği bulgusuna ulaşmıştır.

Yaratıcı dramanın sosyal bilgiler dersinde etkin kullanılmasına yönelik öneri durumları incelediğinde ders içi ve ders dışı kategorilerine göre ikiye ayrılmıştır. Öğrencilerin genelinin drama etkinlikleriyle işlenen dersleri güzel ve eksiksiz bulunduğu yönündedir. Bunun yanı sıra ders içi önerilerinde ders etkinliklerinin fazlaştırılması, hediye verilmesi ve bilgi aktarımın çok olması gerektiği yönünde görüşlere rastlanılmıştır. Ders dışı önerilerde ise öğrencilerin diğer okullarda da bu tip etkinliklerin yapılarak diğer öğrencilerin de böyle derslere katılması gerektiği dile getirilmiştir. Arısoy (2019) çalışmasında dramanın bir eğitim yöntemi olarak farklı derslerde de kullanılabileceği görüşüne ulaşmıştır. Başka bir çalışmada ders planlarında yaratıcılık becerisine yer verilmesi gerektiği önerilmiştir (Duyar, 2019). Drama öğretmenlerinin mesleki tanınırlığına ilişkin daha fazla çalışma yapılması gerekliliği yönünde bulgulara ulaşılmıştır (Okay, 2019). Turan, Kuşuoğlu ve Albayrak'ın (2012) çalışmasında dramanın tarih, coğrafya ve vatandaşlık gibi konularda da rahatlıkla kullanılabilir sonucuna varılmıştır.

Sosyal bilgiler “Kültür ve Miras” öğrenme alana ait kazanımların aktarılmasında kullanılan yaratıcı drama uygulamalarının öğrenci görüşlerine olan etkisi araştırıldığında, elde edilen bulgu ve sonuçlar doğrultusunda öneriler aşağıda sunulmuştur.

- Sosyal bilgiler “Kültür ve Miras” öğrenme alana ait kazanımların öğretmen merkezli ders anlatımlardan sıyrılmak adına farklı etkinlik uygulamaları yapılabilir.
- Öğrencilerin fiziksel, duyuşal ve zihinsel gelişimini sağlamak; derse odaklanma, iletişimi artırma, dersi sevme gibi birçok özelliği sağlamak adına drama yöntemi kullanılabilir.
- Yaratıcı drama uygulamaları sırasında karşılaşılabilecek olumsuz durumları engellemek adına öğrencinin fiziksel ve duyuşal gelişimi iyi bir şekilde analiz edilmelidir.
- Yaratıcı drama etkinlikleri uygulama aşamasında sınıfta oluşabilecek gürültüyü engellemek adına sınıf mevcuduna uygun mekânlar tercih edilebilir.
- Yaratıcı dramada kullanılacak etkinliklerin öğrencilerle ilgilere göre resim yapma, yazı yazma, iletişimde bulunma gibi özellikleri dikkate alınarak drama etkinlerinin birden fazla teknikle hazırlanması sağlanabilir.
- Yaratıcı drama uygulamalarında materyal eksikliği çekmemek ve materyalden kaynaklanacak problemleri engellemek adına öğrencilerle materyaller projeler yoluyla desteklenerek birlikte geliştirilebilir.

Çıkar Çatışması ve Etik Bildirimi

Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır. Araştırmacılar kendi iradeleri doğrultusunda yapılan bu çalışmaya katkı sağladıklarını beyan etmişlerdir. Çalışmada etik kurallarına aykırı bir durum söz konusu olmayıp tüm kurallara uyulmuştur. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan 13/04/2020 tarihinde alınan kararla etik kurul izni alınmıştır.

Kaynakça

- Adıgüzel, Ö. (2013). *Eğitimde yaratıcı drama* (5. Baskı). Pegem Akademi.
- Akar Vural, R. (2010). Tamer Levent'e armağan yaratıcı drama 1992-2002 yazılar. Ö. Adıgüzel (Ed.), *Eğitimde alternatif bir öğretim yöntemi: Drama* içinde (s. 321-407). Naturel Yayıncılık.
- Akbaş, H. Ş. (2011). *Fen eğitiminde problem çözme stratejisi olarak drama uygulamalarının başarı, tutum, kavramsal anlama ve hatırlamaya etkisi* (Tez No. 298614) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.

- Akdeniz, C. (2019). *Sosyal bilgiler dersinde yaratıcı drama yönteminin hayal gücüne yönelik bir eylem araştırması* (Tez No. 573551) [Yüksek lisans tezi, Bartın Üniversitesi-Bartın]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Akkuş, G. (2016). *Drama yönteminin 7. Sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji dersi güneş sistemi ve ötesi: Uzay bilmecesi ünitesindeki başarılarına etkisi* (Tez No. 432814) [Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi-Balıkesir]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Arısoy, N. G. (2019). *6. sınıf sosyal bilgiler dersinde drama yöntemi kullanımının öğrenciler üzerindeki etkisi* (Tez No. 585035) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Arslan, Ü. (2019). Drama okul öncesinden ilköğretime kuramdan uygulamaya. T. Erdoğan (Ed.), *Dramada teknikler içinde* (s. 75-105). Eğiten Yayıncılık.
- Aytaçlı, B. (2012). Drama çalışmasına ayrıntılı bir bakış. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 1-9.
- Aydın, S. (2015). Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri. M. Metin (Ed.), *Olgu bilim araştırmaları içinde* (2. Baskı, s. 287-311). Pegem Akademi.
- Bayramoğlu, A. Ç., & Başbuğ, S. (2018). T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin yaratıcı drama yöntemi ile işlenmesine ilişkin öğrenci görüşleri. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 13(1), 53-68.
- Bengtsson, M. (2016). How to plan and perform a qualitative study using content analysis. *NursingPlus Open*, 1(2), 8-14.
- Bertiz, H. (2005). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumları ve öyküleme çalışmalarına ilişkin görüşleri* (Tez No. 188071) [Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi-Bolu]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Bingöl, T. K. (2015). *İlköğretim 4. sınıf sosyal bilgiler dersinin drama tekniğiyle işlenmesinin akademik başarı, tutum ve kalıcılığa etkisi* (Tez No. 396704) [Yüksek lisans tezi, Erzincan Üniversitesi-Erzincan]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Çolak, G. (2019). *1.sınıf öğrencilerine çıkarma işleminin öğretiminde drama yönteminin kullanımından yansımalar* (Tez No. 585985) [Yüksek lisans tezi, Trabzon Üniversitesi-Trabzon]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Dadük, S. (2018). *8. sınıftan Bilimler dersi: Maddenin Halleri ve Isı " ünitesinin yaratıcı drama yöntemiyle öğretimi* (Tez No. 520281) [Yüksek lisans tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi-Kilis]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Demirel, Ö. (2002). *Türkçe ve sınıf öğretmenleri için Türkçe öğretimi*. Pegem A. Yayıncılık.
- Dirim, A. (2005). *Okul öncesi eğitimde yaratıcı drama*. Esin Yayınları.

- Duyar, M. (2019). *Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinin yaratıcı düşünme becerilerine ilişkin görüşleri* (Tez No. 551842) [Yüksek lisans tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Eğerci, M. Z. (2018). *Öğretmenlerin fen bilimleri dersinin drama yöntemi ile işlenmesine yönelik öz yeterlik, tutum ve görüşlerinin belirlenmesi* (Tez No. 517816) [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Ekiz, D. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (2. baskı). Anı Yayıncılık.
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1981). *Effective evaluation*. Jossey-Bass Publishers.
- Gültekin, D. (2014). *Yaratıcı drama eğitiminin 60-72 aylık çocukların sosyal- duygusal gelişimine etkisi (Malatya ili örneği)* (Tez No. 384753) [Yüksek lisans tezi, Üniversitesi-Malatya]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Gültekin, F. (2018). *Okuma yazmaya geçişte drama yönteminin kullanımına dair ilköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi* (Tez No. 528304) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Günaydın, G. (2008). *İlköğretim 6. Sınıf sosyal bilgiler öğretiminde drama yönteminin eriş ve tutum üzerindeki etkisi* (Tez No. 220286) [Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi-İzmir]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- İşyar, Ö. Ö. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin eğitimde drama kullanımına ilişkin yeterlik algıları ve drama kavramına yönelik metaforları ile görüşlerinin incelenmesi* (Tez No. 454765) [Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi-Mersin]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Karabağ, M. A. (2009). *Çoklu zeka kuramı yapılandırmacı yaklaşımla yaratıcı drama etkinlikleri*. Naturel Yayıncılık.
- Kavcar, C. (1985). *Örgün eğitimde dramatisasyon. Eğitim ve bilim*. TED Yayınları.
- Keklik, C. A. (2018). *Altıncı sınıf öğrencilerinin farklı türdeki problemleri çözme ve kurma becerilerinin yaratıcı drama yöntemi kullanılarak incelenmesi* (Tez No. 530062) [Yüksek lisans tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi-Eskişehir]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Kırpık, G., Ünal, U., Işık, H., Demirtaş, B., Tokdemir, M. A., Akyol, H., & Birbudak, S. T. (2014). *Türk eğitim tarihi* (2. Baskı). Otorite Yayınları
- Koçpınar, Y. M. (2018). *Yaratıcı drama yönteminin kelime öğrenimine etkisi* (Tez No. 527294) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.

- Kurt, C. (2018). *9. sınıf ilk ve orta çağlarda Avrasya ünitesinin drama Yöntemiyle öğretilmesinin akademik başarıya etkisi* (Tez No. 527240) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Loizou, E., Michaelides, A., & Georgiou, A. (2019). Early childhood teacher involvement in children's socio-dramatic play: Creative Drama as a Scaffolding Tool. *Early Child Development and Care*, 189(4), 600-612. <https://doi.org/10.1080/03004430.2017.1336165>
- Malbeleği, F. (2011). *Drama yönteminin sosyal bilgiler dersi başarısına ve bilinçli tüketicilik düzeyine etkisi* (Tez No. 328024) [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi-Sakarya]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- McNaughton, M. J. (2007). Educational drama in the teaching of education for sustainability. *Environmental Education Research*, 139-155. <https://doi.org/10.1080/13504620242000198140>
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2018). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı. <https://mufredat.meb.gov.tr/>
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber*. (S. Turan, Çev.). Nobel Yayın Dağıtım.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994) *Qualitative data analysis : An expanded sourcebook*. (2nd Ed.). Calif. : Sage Publications.
- Nalçacı, B. A. (2019). *Öğretim üyelerinin, fen bilimleri öğretmenleri ve öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemi hakkındaki görüşleri* (Tez No. 587713) [Yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi-Kayseri]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Neelands, J., & Good, T. (2006). *Structuring Drama Work. 10th printing*. Cambridge University Press.
- O'Hara, M. (1997). Process and product: Some perspectives on the of presentation and performance in preparing PGCE secondary English to teach drama. *Researching Drama and Theatre In Education International Conference*.
- Oğuz, A. (2019). Drama okul öncesinden ilköğretime kuramdan uygulamaya. T. Erdoğan (Ed.), *Drama okul öncesinden ilköğretime kuramdan uygulamaya içinde* (4. Baskı, s. 1-17). Eğiten Yayıncılık.
- Oğuz, A., & Beldağ, A. (2015). Sosyal bilgiler dersinde yaratıcı drama yönteminin kullanılmasına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(15), 667-680. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9013>
- Okay, Ö. (2019). *Drama eğitimlerinin görüşlerine göre drama eğitimliğinin mesleki açıdan değerlendirilmesi* (Tez No. 576496) [Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.

- Okvuran, A. (2001). Okul öncesi dönemde yaratıcı drama. *Çoluk Çocuk Dergisi*, 3(1), 22-25.
- Önder, A. (2010). *Yaşayarak öğrenme için eğitici drama*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Öztürk, A. (2007). İlköğretimde drama. A. Öztürk (Ed.), *Drama etkinlikleri içinde* (s. 125-141). Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Yayınları.
- Öztürk, T., & Sarı, D. (2018). Sosyal bilgiler yaratıcı drama kullanımının öğrencilerin başarılarına, tutumlarına ve öğretimin kalıcılığına etkisi. *Kuramsal Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(3), 586-605.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative Research & Evaluation Methods* (3. Baskı.). Sage Publications.
- Pektaş, E. (2016). *Ortaöğretim 10. sınıf Türk edebiyatı dersinde Türk halk hikayelerinin öğretiminde yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin akademik başarısına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Antalya, Akdeniz Üniversitesi.
- Pinciotti, P. (1993). Creative drama and young children: The dramatic learning connection. *Arts Education in Early childhood*, 94(6), 24-29.
- Punch Keith, F. (2005). *Sosyal araştırmalara giriş, nicel ve nitel yaklaşımlar*, (D. Bayrak., H. B. Aslan., & Z. Akyüz, Çev.). Siyasal Kitabevi.
- Rüzgar, A. M. (2014). *6 sınıf sosyal bilgiler programındaki ipek yolunda Türkler ünitesinde geçen göç kavramının drama yöntemiyle işlenmesinin öğrenci başarısına etkisi* (Tez No. 358227) [Yüksek lisans tezi, Giresun Üniversitesi-Giresun]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- San, İ. (1996). Yaratıcılığı geliştiren bir yöntem ve yaratıcı bireyi geliştiren bir disiplin: Eğitsel yaratıcı drama. *Yeni Türk Dergisi*, 2(7), 148-160.
- Saraç, A. (2015). *Sosyal bilgiler dersinde drama yöntemi kullanılmasıın tutum, başarı ve kalıcılığa etkisi* (Tez No. 389825) [Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi-Balıkesir]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Sarı, D. (2017). *İlkokul 4. sınıf sosyal bilgiler dersinde yaratıcı drama yöntemi kullanımının öğrencilerin akademik başarısına, tutumlarına ve öğretimin kalıcılığına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Ordu, Ordu Üniversitesi. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Seidman, I. (2006). *Interviewing as qualitative research: A guide for researchers in education and the social sciences*. Teachers college press.
- Selanik Ay, T., & Kurtdede Fidan, N. (2013). Öğretmen adaylarının “Kültürel Miras” kavramına ilişkin metaforları. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(12), 1135-1152.
- Slade, P. (1969). *Child Drama*. Hodder and stroughton.

- Somers, J. W. (2012). Bir drama oturumunun planlanması konulu atölye notları. *Çağdaş Drama Derneği*, Trabzon.
- Subaşı, M. (2012). *Drama yönteminin ilköğretim yedinci sınıf fen ve teknoloji dersi durgun elektrik konusunda akademik başarı ve öğrenmenin kalıcılığına etkisi* (Tez No. 319667) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Taş, F. (2008). *İlköğretim 1- 5. sınıflar matematik dersi temel becerilerine drama tekniğinin katkısına ilişkin öğretmen görüşleri* (Tez No. 215639) [Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi-Bolu]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Tuncel, S. (2009). *İlköğretim 6. Sınıf fen ve teknoloji dersinde maddenin tanecikli yapısı ünitesinin yaratıcı drama ile öğretiminin öğrencilerin başarısına etkisi* (Tez No. 237346) [Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Tunç, M. & Geçit, Y. (2016). İşbirlikli öğrenmenin öğrenme stillerine etkisi. *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(9), 859-878. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9733>
- Turan, İ., Kuşuoğlu, İ. H., & Albayrak, O. (2012). Öğretmen adaylarının drama öz yeterliliği ve coğrafya, tarih ve vatandaşlık bilgileri konularında drama kullanımı. *e-Journal of New World Sciences Academy*. 7(3), 1308-7274.
- Uyungül, Ö. (2016). *Yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin öğrenme stillerine göre sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarına, akademik başarılarına ve kalıcılığa etkisi* (Yüksek lisans tezi). Adana, Çukurova Üniversitesi.
- Uzun, A. (2016). *Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine yönelik tutum ve özyeterlilikleri ile hayat bilgisi dersinde kullanımına ilişkin görüşleri* (Tez No. 430426) [Yüksek lisans tezi, Ahi Evran Üniversitesi-Kırşehir]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Ütkür, N. (2012). *Yaratıcı drama yönteminin hayat bilgisi derslerinde kullanılmasının öğrencilerin başarı ve tutumlarına etkisinin incelenmesi* (Tez No. 377575) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Way, B. (1967). *Development through drama*. Longman Publishing.
- Wee, S. J. (2009). A case study of drama education curriculum for young children in early childhood programs. *Journal of Research in Childhood Education* 23(4), 143-496. <https://doi.org/10.1080/02568540909594676>
- Yeğen, G. (2003). Yaratıcı drama. *İlköğretim Online* 2(2), 1-4.

Yıldırım, A., & Şimsek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (5. Baskı). Seçkin Yayınevi.

Yin, R. K. (2009). *Case study research: Design and methods* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: sage.

Extended Abstract

In line with the general objectives and basic principles of Turkish National Education, students are expected to have certain objectives in the social studies course curriculum. In this context, the students and citizens of the country the Republic of Turkey as a nation, Who loves his homeland and nation, is willing to keep Atatürk's principles and reforms alive, knows the rules of law, knows its history and natural environment, can use science and technology consciously, it aimed to realize the physical and emotional characteristics of each student as a free individual (Milli Eğitim Bakanlığı, 2018). The fact that the aims in the social studies curriculum are so comprehensive requires the social studies teacher and the students taking the course to be constantly dynamic. When the history of Turkish education is examined, it is seen that there is a continuous change in education from the past to the present (Kırpık, vd. 2014). Many methods and techniques have emerged in accordance with the rhythm of this change. Methods and techniques have become student-centered by getting rid of their teacher-centered structures (Öztürk. 2007:47). As a result, teachers presenting the social studies course and students taking the course were enabled to actively participate in the process.

How can a method be followed in accordance with the social studies course contents and without compromising the dynamic structure of the student? This question revealed the mindset that the creative drama method can be benefited from its multi-dimensional nature in order to convey every aspect of the outcomes to the student. Creative drama, which is considered as a process, includes many games (Pinciotti, 1993), (San, 1996), (Adıgüzel, 2013). Some components of the drama activity are considered indispensable. First of all, we should talk about the existence of a group and there should be an experienced trainer / teacher who can lead this group. There should be a place where the group can hold events and the participants can express themselves freely. The subject, which is the design of the movements they can present in the space, is also needed (Way, 1967), (Dirim, 2005), (Karabağ, 2009), (Oğuz, 2019: 11). Another important point of creative drama is that it takes place in episodes. There are different sections in many sources (Slade, 1969), (Demirel, 2002: 99-101), (Yeğen, 2003: 2), (Wee, 2009). The parts of the drama in general; It is called warm-up, improvisation, and evaluation (Adıgüzel, 2013: 100). These parts should be adhered to when designing drama activities.

During creative drama applications, the stage before acting out is the warm-up phase. Situations such as warming up of students at this stage, increasing their desire

to participate in the game and feeling comfortable are provided (Okvuran, 2001). After the warm-up phase, the improvisation phase is started. Improvisation is the ability of the student to reveal actions that he or she produces based on his own imagination (Wee, 2009). The last stage of creative drama is the evaluation stage. At this stage, students' thoughts about how they felt during the process are taken in the shape of a circle (Slade, 1995: 207-208). In addition, the evaluation phase helps students to review their lives and improve their communication skills (Önder, 2010).

In the creative drama literature review, many techniques were encountered (Kavcar, 1985: 32-41), (Öztürk, 2007), (Akar Vural, 2010: 363), (Somers, 2012). There are many other techniques such as role playing, dramatization, flashback, pantomime, unfinished material, collective painting, role cards, consciousness corridor. (Neelannds & Good, 2006), (Adıgüzel, 2013), (Arslan, 2019). Improvisation, which is one of these techniques, takes place in almost every drama activity (Günaydın, 2008), (Tuncel, 2009), (Akbaş, 2011), (Ütkür, 2012). Improvisation, which has become the artery of creative drama, is a technique in which the student displays his own thoughts and behaviors instantly. It is the gestures of the student who improvises that change the course of creative drama (Adıgüzel, 2013: 321).

Considering the features of creative drama, the belief that students will play an active role in learning has increased. In addition, teachers' guidance in the realization of creative drama activities revealed the idea that creative drama method can contribute to teacher-student relationships (Nalçacı, 2019), (Kurt, 2018). The coexistence of abstract and concrete concepts in the learning field of "Culture and Heritage" in the 2018 social studies program made it difficult to determine the boundaries of this learning area on the part of students (Selanik Ay & Kurtde Fidan, 2013). It has been observed that creative drama can contribute to the students in cognitive, affective and physical dimensions in understanding the content of the "Culture and Heritage" learning area that spans such a wide area (Bertiz, 2005), (Gültekin, 2014), (Dadük, 2018), (Eğerci, 2018). When all these expressions are taken into consideration, the student should be active and the teacher "How can we reveal this activity? In response to the problem, the idea of teaching lessons with creative drama method was strengthened. Students who will attend the social studies course can have the opportunity to take part in every stage of the course and express their thoughts with creative drama techniques (Adıgüzel, 2013), (Oğuz & Beldağ, 2015), (Geçit & Tunç, 2016). The "Culture and Heritage" learning area, which represents the foundations of creative drama activities and social studies purposes, took the lead role in this research (Milli Eğitim Bakanlığı, 2018). The purpose of this research is to determine the effect of the activities prepared according to the creative drama method used in the teaching of the 'Culture and Heritage' learning area in the 5th grade social studies course on students' views.